

„FÉLJÉTEK AZ ISTENT, ÉS NÉKI ADJATOK DICSŐSÉGET!” (Jel. 14:7.) SOLI DEO GLORIA!

RADOSTYÁNI SION

A RADOSTYÁNI EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA * XXIX. ÉVFOLYAM 2. SZÁM * 2021. MÁJUS * SZERKESZTI: VÁRADY ZSOLT

A TARTALOMBÓL: Levél az Olvasóhoz * Igehirdetés * Emlékezés nagytszeteletű Várady József lelképásztorra * Kondói krónika, hírek * Kondói Hírnök * 150 éve született a Tiszahát néprajzgyűjtője, Palágyi Deák Geyza * Magyar szemmel: Gyógyíthatatlan lelki sebek II. rész *
* A Rongyos Gárda hét pontja * Radostyáni krónika, hírek *

ÁLDOTT PÜNKÖSDI ÜNNEPET KÍVÁNUNK!

A 2021. évi húsvéti gyülekezet istentisztelet után Radostyánban

Balról jobbra: Tóth Lászlóné, Kós Jenő presbiter, Jakabné Gál Marianna, Bertók József kurátor, Gál Gyuláné presbiter, dr. Dézsi Ferenc, Miklós Árpád tiszteletbeli presbiter, Deák Ferenc, Sülyi Imréné, Szabó Lajosné, Kuttor Lászlóné, dr. Palágyi-Deák Katalin, Sarkadi István presbiter, Várady Klára, Várady Gergely Zsolt, dr. Dézsi Ferencné, Dézsi Zoltán

„AZ ÚR AZ ÉN OLTALMAM.”

XCI. zsoltár 9. vers

Levél az Olvasóhoz

Valaki azt mondta egyszer, hogy a május a legszebb hónap. Ilyenkor virágba borul a természet. A reménység üde zöldjébe öltözik az erdő, kizöldül a határ, megújul ez a csodálatos teremtett világ körülöttünk. Kérdés csak az, hogy mi, akik ennek a kikeletti, megújuló csodának részesei vagyunk, meg tudunk-e mi magunk is újulni hitünkben, lelkünkben, jóra való igyekezetünkben, a szépre való fogékonyságunkban. Tudunk-e tökéletesebbek lenni ma, mint tegnap voltunk, tudunk-e jobban szeretni, mint eddig szerettünk. Készek vagyunk-e Isten törvényének még engedelmesebb betöltésére. Hiszen körülöttünk minden megújul. A tavasz egyfajta újjászületés, a teremtett világ reformációja, újjáéledése. A régiek azt mondták, hogy ecclesia semper reformari debet, azaz az egyháznak mindig újjá kell születnie. De a mi életünknek is. Keresztyén hitünknek naponta kell küzdelmeink megújuló erőforrásává válnia. A hit nem egy statikus, kővé dermedt dogmahalmaz, a hit a mi életünk meghatározója, alapja. Hit nélkül, nem lehetünk kedvesek Isten előtt, sőt hit nélkül meg sem állhatunk előtte. De hit nélkül képtelenek lennénk önzetlenül cselekedni, felebarátaink üdvösségére bármit is tenni. Hit nélkül önző módon elvesznénk. A körülöttünk lévő természet újjászületik minden tavasszal. Hitünknek pedig minden nappal meg kell újulnia, hogy képesek legyünk megharcolni ama nemes harcot, amiről egykor Pál apostol beszélt. Pünkösdi fohászunk legyen: Jöjj, áldott Szentlélek, és újítsd meg életünket!

Radostyán-Kondó, 2021. pünkösdi havában

Várady Zsolt lelkipásztorotok

„Tudom a te dolgaidat (Ímé adtam elődbe egy nyitott ajtót, amelyet senki be nem zárhat), hogy kevés erőd van, és megtartottad az én beszédemet, és nem tagadtad meg az én nevemet.... Mivel megtartottad az én béketűrésre intő beszédemet, én is megtartalak téged a megpróbáltatás idején, amely az egész világra eljő, hogy megpróbálja e föld lakosait. Ímé eljövök hamar: tartsd meg ami nálad van, hogy senki el ne vegye a te koronádat.”

Jelenések könyve 3:8., 10-11.

Szeretett Testvéreim! János a mennyei jelenésekről írott könyvében 7 gyülekezetéről ír. Az efézusi, a szmirnai, a pergamoni, a thiatirai, a szárdiszi, a filadelfiai és a laodiceai gyülekezetekről, illetve az Úr ezekhez intézett dicsérő vagy feddő szavait írja le. A felsorolt gyülekezetek mind Kis-Ázsiában éltek mindennapjaikat, mint a keresztyén gyülekezetek első zsengei. Kis-Ázsia ma Törökország része. A történelem elsöpörte az ott élt keresztyéneket, a bibliai kor első gyülekezeteit. A muszlim hódítás a Kelet-Római Birodalom fővárosát is elnyelte, amikor 1453. május 29-én Konstantinápoly-Bizánc elesett. Megszűnt a keresztyén dominancia a Földközi-tenger keleti medencéjében.

János látomásaiban leírja az Úr üzenetét a 7 kisázsiai gyülekezethez. Egyes teológusok szerint a 7 levél az akkori kor keresztyéneihez szólt csupán, mások véleménye szerint a 7 gyülekezet egy-egy egyháztörténeti kort is jelöl. Eszerint az első az efézusiakhoz írott levél az I. század keresztyéneit, míg az utolsó, a laodiceaiakhoz írott az utolsó idők, a mai kor keresztyéneit jellemzi.

A felolvasott versek a filadelfiai gyülekezetet szólítják meg, s velük együtt bennünket is. Filadelfia ma Alasahir az egykori Szárdisz közelében. Szmirna mellett ez a másik gyülekezet, amelynek az Úr semmi dorgálást nem küld. Bennünket sok mindenért dorgálhatna az Úr. Kétségeinkért, aggodalmaskodásainkért, de leginkább hitetlenségünk miatt. Tudom a te dolgaidat... Isten mindent tud, ismer, lát, titok előtte rejtve nincs. Életünk nyitott könyv előtte. Kicsinységünk, elesettségünk ellenére mégis lehetünk erősek a hitben, megtarthatjuk beszédeit, vallást tehetünk szent nevééről. Megadta ennek az útját. Kijelentette akaratát. Jézus Krisztus által kitérta a mennyország kapuját a hívek előtt. Ímé adtam elődbe egy nyitott ajtót, amelyet senki be nem zárhat. Tavaly 2 hónapig zárva voltak a templomok kapui. A miénk is. Ilyen még nem történt az 1100 éves keresztyén Magyarországon. Az idén is elrendelték május 2-ig a templomok bezárását, az istentiszteletek megtartásának tilalmát. Nálunk szóltak és szólnak most a harangok, hirdetjük és hallgatjuk az ígét nyilvános istentiszteleten. És Isten országának kapuját sem zárhatta be a veszélyhelyzet kihirdetése és a rendkívüli állapot bevezetése. Hit által nyitott maradhatott életünk a jó cselekvésére, a szeretet gyakorlására, Isten szavának meghallására és megcselekvésére. Talán még inkább adódhattak alkalmak, mint az egyébként túl-

ságosan is rohanó világban. Több időt tölthettünk közeli szeretteinkkel, családtagjainkkal, gyermekeinkkel. A tavalyi zárt templomajtók ellenére is megtarthattuk Isten ígését, hogy az Úr is megtartsa a világra jövő bármiféle megpróbáltatás idején az övéit, a választottakat, akik nem tagadták és tagadják meg szent nevét.

Különös időket éltünk és élünk át ma is. A történelem során sokszor voltak járványok. A kolera 1831-ben ugyancsak szedte áldozatait. Radostyánban a **kole-rajárvány** évében 81 halottból 48-an a járványban haltak meg, Kondón pedig 40 halott volt egész évben, abból is bizonyára többen a járványban haltak meg. Nagyobb helyeken voltak úgynevezett koleratemetők, ahol a sírokat előre ásták, és egy idő után már szertartás nélkül, vagy csak énekszóval, mint nálunk, földelték el a halottakat a folyamatosan zúgó harangok szava mellett. De voltak **pestisjárványok** is, a dögvésznek is nevezett kórt 1894-ig nem tudták gyógyítani. 541 ős és 542 tavasza között Konstantinápolyban 200 ezer ember halt meg, volt nap, hogy 10 ezer halott volt, a város 40 százaléka elpusztult. Magyarországon a pestis 1708-ban, a Rákóczy-féle szabadságharc idején 400 ezer embert ölt meg. A szabadságharc áldozatainak száma csupán 80 ezer volt. Az első világháborút követően pedig kitört a **spanyolnátha**, az új világjárvány 1918-19-ben. A Föld lakosságának, ami akkor 1,8 milliárd fő volt 3-5 százaléka, becslések szerint 27-50 millió ember esett áldozatául. Mintha ma 200 millió ember halt volna meg a koronavírusban. És még nem említettük a **himlőjárványokat**, vagy az **influenzajárványokat**.

Hála legyen Istennek megtartó kegyelméért, hogy élünk, hogy egy sem veszett el közülünk. Akiknek itt kell lennünk, itt vagyunk. Minden járvány, betegség, veszélyhelyzet ellenére, az egész világra kiterjedő próbatételekben is megtartja az Úr azokat, akiket akar. A filadelfiai gyülekezet tagjai állhatatosak maradtak Urukhoz. Mi megőriztük-e hűséggel a hitnek lángját? Tudunk-e félelem nélkül élni ebben a világban, vagy rettegnünk kell mindig és mindenütt, hogy mikor lesz bajunk? Vegyük tudomásul: a világ ideje egyszer lejár, Véget ér. S ez nem töled, nem tőlünk függ. Tedd meg benne, ami a te dolgod hűséggel és odaadással, amíg tart a nappal, örvendezz abban, amit teszel, kezeid munkájában, amíg időd tart. Ígéretünk van, hogy megtart bennünket a próbák idején is az, aki ezt mondja: Ímé eljövök hamar: tartsd meg, ami nálad van, hogy senki el ne vegye a te koronádat. Ámen.

Emlékezés nagytiszteletű Várady József lelkipásztorra

A Radostyáni Sion-Kondói Hírnök folyóiratot elküldte hozzám Várady Zsolt szerkesztő lelkipásztor. Meglepően szakszerű és igen értékes ez a gyülekezeti folyóirat mind máig. Gratulálok hozzá!

A címdalmon látható Édesapja 1962-ben történt lelkészi beiktatásán készült fénykép a kondói templom bejáratánál. Jólesett látni a jó ismerősök között az én arcomat is. Megdöbbsentem, amikor azt is észrevettem, hogy a képen látható tisztas férfiak közül már csak én vagyok életben. De én is betöltöttem a 90. évemet húsvét vasárnapon.

Várady József az előttem lévő évfolyamba járt a teológián Debrecenben. Ő már akkor is jól fotózott. Azután pedig a lelkészi beiktatásokon és más összejöveteleken gondosan tevékenykedett. Sikerei egyre nőttek! Az egyházmegyei előadók között ő volt a főszámvevő és műemléki előadó. Amikor már sok szép templomról volt fényképe, akkor arra gondolt, hogy jó volna ezeket könyvbe szedve kiadni. Amikor aztán 1984-ben engem a Borsodi Református Egyházmegye esperesévé választottak, meg is valósította. Csak az Egyházmegye pecsétes kiadáságát kérte, és ő elintézte, hogy értek kötetek egymás után jelentek meg a Debreceni Nyomdában.

Legyen áldott szép emléke! Teljesült a kegyelmes Istennek tett fogadása, Aki őt segítette. Sokat tanult a könyvészeti szakmában. Sok adatot beszerzett. A helyszínekre többször odaautózott... A harangok miatt tornyokat megmászott.

Gyakran beszámolt nekem, hogy milyen nehézségei adódnak a könyvek terjesztésében, a Tiszántúli Egyházkerület templomos könyvének készítésénél a távoli utazások szálláskezesésekor. Nem sok lelkész adott neki szállást és ellátást. Olykor dicsérte az őt szívesen befogadókat.

Nem kívánt előnyösebb gyülekezetbe kerülni. Maradt Kondón. Épített új lelkészlakást, széppé tette a tornyot, templomot. Üzemorvos feleségével Miskolc-Diósgyőrben nevelték három fiukat, Zsoltot, Györgyöt és Gábort. Gondja volt a saját gyülekezetére, evangelizációra engem is hívott. Szerette a rábízott nyáját!

Járt ő Erdélybe is, amikor ez volt ajánlatos. Emlékezem arra az esetre, amikor Debrecenből jöttünk. gyermekeinket látogattuk a Kollégiumban – már ott jártunk a trabanttal a Görbeháza felé tartó egyenes úton, amikor utólért minket Várady Józsi barátom. Megálltunk egy ölelésre, és ő beszámolt, hogy Erdélyből jön hazafelé. Azt nem sorolta, hogy miket vitt ottani barátainak, de azt igen, amit hozott. Mutatott plédbe csomagolt két nagy kerámia vázát, szőttéseket, kerámia tányérokat. Két kisebb tárgyért kaptam is tőle.

Fáradhatatlan és gondos ember volt. Sok olyan templom van, amelyiket nehéz fényképezni. Ezért ilyen helyekre reggelre vagy este fele ment el. Ahol renoválásba kezdtek, oda a befejezésre ismét ment. Még a temetőket is felkereste, a lelkészi sírokat megörökítse. Értékessé tette kötetét régi gyülekezeti fényképek közlésével, bibliai idézetek özönével, díszítésekkel. Munkásságát a néprajzgyűjtőkével egyenértékűnek tarthatjuk. Boldog lehet mindenki, aki személyesen is ismerte.

Virágh Sándor nyugalmazott lelkipásztor, a Borsodi Egyházmegye volt esperese

Várady József Podmaniczky-díjjal kitüntetett lelkipásztor 2007-ben

KONDÓI KRÓNKA, HÍREK

Május 13-án, csütörtökön a mennybemenetel alkalmával tartunk istentiszteletet fél 3 órai kezdettel a templomban, pünkösd I. napján úrvacsoraosztással fél 3 órakor a templomban. Pünkösd szombatján este 6 órakor bűnbánati istentiszteletet tartunk.

Örömmel jelentjük, hogy 2021. május 1-én megkereszteltük Fuczur Dominikot a kondói templomban Bajorországából. Isten áldása kísérfje életét szeretfeivel egyűtt!

Ebben az esztendőben már háromszor álltunk ravatalnál. Április 9-én eltemettűk özvegy Major Ferencné Szabó Klára 75 évet élt, április 28-án özvegy Kiss Ferencné Fenyvesi Erzsébet 90 évet élt és április 29-én idős Balázs István 77 évet élt testvéreinket. Isten vigasztaló szent kegyelmével gyógyítsa a gyászolók fájdalmát!

2021-ben ez újságszám megjelenéséig adományok érkeztek Isten dicsőségére: Sulyok János 3.000.-, Antal Gyuláné 5.000.-, Balázs Istvánné 10.000.-, Bódi Lászlóné 5.000.-, Antal Gyuláné 5.000.-, Francz Sándor 2.000.-, Végső Gyula 5.000.-, Sulyok János 5.000.-, Pócsik Tibor és családja 10.000.-, Molnár Barnáné 5.000.-, Major Ferenc 10.000.-, néhai Kiss Ferencné lánya, Suller Györgyné 10.000.-, Sulyok Barna és a Fuczur család 20.000.-, Balázs István és Csaba 20.000.-, Kántor Zsolt és családja 15.000.-. Összesen: 2021. évben eddig 130.000.-.

A temetői szemét elszállítására vásárolta az egyházközség a templom mögött elhelyezett 8 m³-es konténert. Ez 501.650.- forintba került. Ezt kifizettűk, de erre a körlevélben megírtak szerint az adományokat a falu házainál Geregúr Imréné Szollár Zsuzsa postás gyűjti május végéig. Kérjűk, hogy felnőtt személyenként, felekezetre való tekintet nélkül 1.000.- forinttal járuljűk hozzá a kiadáshoz mindnyájan, hiszen a mi hozzátartozóink nyugszanak a temetőben vagy az urnafalban.

KONDÓI HÍRNÖK

A Kondói Református
Egyházközség lapja
Szerkesztő és kiadó:
Várady Zsolt lelkipásztor

HUNGARIA-3775 KONDÓ
Szabadság utca 77. szám
Villámposta:
kondoref@gmail.com
Telefon: +36/48/424-570
+36/30/639-2903
Honlapcíműnk:
www.kondo.ref.hu
Megjelenik igény szerint,
de évente legalább egyszor.
Adomány az újságra
példányonként 50 forint.
Lapűnknek szánt írásaikat,
észrevételeiket
a fenti címre kérjűk.

XXIX. évfolyam 2. szám
2021. május

**„NEM ILLET TÉGED A VESZEDELEM,
ÉS CSAPÁS NEM KÖZELGET
A SÁTORODHOZ.”**

XCI. zsoltár 10. vers

„FÉLJÉTEK AZ ISTENT, ÉS NÉKI ADJATOK DICSŐSÉGET!” (Jel. 14:7.) SOLI DEO GLORIA!

KONDÓI HÍRNÖK

KONDÓI EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA * XXIX. ÉVFOLYAM 2. SZÁM * 2021. MÁJUS * SZERKESZTI: VÁRADY ZSOLT

A TARTALOMBÓL: 150 éve született a Tiszahát néprajzgyűjtője, Palágyi Deák Geyza * Magyar szemmel: Gyógyíthatatlan lelki sebek II. rész * A Rongyos Gárda hét pontja * Radostyáni Sion * Radostyáni krónika, hírek * Levél az Olvasóhoz * Igehirdetés – Legyetek szentekké! * Emlékezés nagytiszteletű Várady József lelkipásztorra * Kondói krónika, hírek *

ÁLDOTT PÜNKÖSDI ÜNNEPET KÍVÁNUNK!

2021. évi húsvéti gyülekezet istentisztelet után Kondón

Balról jobbra: Ráski Zoltánné, Csernely Lászlóné, Kántor Zsoltné, Hornyák Mária, Antal Gyuláné presbiter, Tözsér Gyuláné kurátor, Jakab Lászlóné, Jakabné Gál Marianna, Kormos János, Pócsik Tiborné presbiter, Pócsik Viktor, Pócsik Viktorné, Pócsik Tibor, dr. Molnár Krisztina, Lukács Attiláné

„AKI A FELSÉGESNEK REJTEKÉBEN LAKOZIK, A MINDENHATÓNAK ÁRNYÉKÁBAN NYUGOSZIK AZ. AZT MONDOM AZ ÚRNAK: ÉN OTALMAM, VÁRAM, ISTENEM: ŐBENNE BÍZOM!”

XCI. Zsoltár 1-2. vers

150 ÉVE SZÜLETETT – A TISZAHÁT NÉPRAJZGYŰJTŐJE

Palágyi Deák Geyza, a Sárospataki Református Főgimnázium rajztanára, néprajzkutató, illusztrátor, költő, festő, éremgyűjtő az Ung vármegyei Palágyban született 1871. április 7-én, Deák Lőrinc és Soós Julianna fiaként, vagyonos nemesi családban. A Deák-család Deákfalván (Gyákfalva, Ugocsa vm.) magyar nevén Netvetlenfaluban már a XIV. században gazdag birtokos család volt és a Werbőcziekkel állt rokonságban. P. Deák Geyza még gyermekként – 4-5 éves korában – családjával került fel Budapestre. Középiskoláit 21 éves korára végezte el. Rövid katonáskodás után a Vasárnapi Újságnak és Borsszem Jankó című lapnak volt a rajzolója. Közben a jogra iratkozott be a család akaratát teljesítve. Míg a család úgy tudta, hogy jogra jár, rövid idő után azt otthagya beiratkozott a Budapesti Mintarajziskolába. Annak befejezése után Münchenben ismerkedett a német rajzművészettel, majd – 1899 őszén – Páparra került ideiglenes rendes tanárnak. Innen ment 1902-ben Sárospatakra, ahol haláláig értékes tanára volt a Sárospataki Református Gimnáziumnak és tiszteletben tartott polgára

a városnak. A tanítás mellett arcképeket festett, könyveket illusztrált. A sárospataki főiskola számára megfestette Szemere Bertalan arcképét. Etnográfusként elsősorban a Tiszahát néprajzával, művészettörténészként a magyarországi történeti festészet, és iparművészet-történet kérdéseivel foglalkozott. Palágyi Deák Geyza a magyar néprajzi gyűjtőmozgalom egyik kezdeményezője, úttörője volt. Olyan vidéken végezte gyűjtőmunkáját, melyet szétszabdalt Trianon. Ezt fájdalmasan viselte. Szakállt növesztett, megfogadva, csak akkor vágatja le, ha az elcsatolt területek visszakerülnek. Egész életében gyűjtötte a magyar nép szellemi és tárgyi emlékeit – népballadákat, népdalokat, népi hagyományokat – festette, rajzolta az eléje táruló világ minden szépségét. Részletező, rajzi dokumentációval kísért leírásokat tett közzé az ungi Tiszahát népéletéről. Rendszeresen jelentek meg rajzai a Vasárnapi Újságban. Illusztrációkat készített Arany János Toldijához. Rajzait és költeményeit 1907-ben albumban adta ki. Fáradhatatlanul járta a Tisza, a Bodrog, a Latorca, az Ung folyók vidékét. Ezekből a feltáró gyűjtésekből született meg pl. a Néprajzi Értesítőben 1910-ben megjelent "Az Ung vármegyei Tiszahát népi építkezése és művészete" című összefoglaló írása. 1998-ban új kiadásban, de azonos címmel látott napvilágot az írás a Mandátum – Hatodik Síp Alapítvány kiadásában az Ung Megye című kiadványban. Sokoldalúságát, tehetségét bizonyítja, hogy ezek mellett más témájú könyve-

ket is írt pl. "A magyarság és rajzolás" vagy "A magyar lim-lom" címmel anekdota gyűjteményt is megjelentetett. A könyv szeretetéről, megbecsüléséről ír a Pápan 1910-ben megjelent: "A könyv és a könyv díszítése" című könyvében. A Sárospataki Néphagyománykutató Szövetségben – alakulásától, 1912-től – aktív részt vállalt a Felső-tiszamente népies irodalmának összegyűjtésében. 1910-től a pápai Ifjúsági Művészeti Könyvtár című sorozat szerkesztője. 1920-tól a Magyar Néprajzi Társaság választmányának tagja. Néprajzi és népművészeti tárgyi gyűjteménye a Sárospataki Tudományos Gyűjtemények Múzeumába került. Palágyi Deák Geyza – 1902-ben – mint fiatal festő, grafikus vette át a szabadkézi rajz tanítását a Sárospataki Református Kollégiumban. A tanár személyisége patkai diákgenerációk hosszú sorára gyakorolt nagy hatást. Tanítványai szerették és tisztelték tudását, őszinteségét. Igaz magyarságáért megbecsült ember volt. 1931. június 24-én hunyt el Sárospatakon. Sírja a református temetőben van.

FORRÁS: 1.) Pocsainé Eperjesi Eszter: Palágyi Deák Geyza (1831 - 1931) Sárospatak, 2001., 2.) Keresztyén Balázs: Kárpátaljai Művelődéstörténeti Kislexikon (Hatodik Síp Alapítvány – Mandátum Kiadó, Budapest – Beregszász, 2001., 3.) Fodor Gusztáv: Református múltunk kezesség I. Adattár kárpátaljai református gyülekezettörténeti kutatásokhoz 1523-2016. (Palágyikomoróc)

**KÖNYÖRÖGJÜNK AZ ISTENNEK
SZENTLELKÉNEK, BOCSÁSSA KI
MAGAS MENNYBŐL FÉNYLŐ VILÁGÁT,
VÉGYE EL MI SZÍVÜNKNEK MINDEN
HOMÁLYÁT, HOGY ÉRTHESSÜK
ISTENÜNKNEK MINDEN AKARATJÁT.**

372. dicséret 1 vers

MAGYAR SZEMMEL

Egy felvidéki kitelepített visszaemlékezése GYÓGYÍTHATATLAN LELKI SEBEK II.

Dél jól elmúlt, amikor értem jött. Megengedték neki, hogy fiákert fogadjon, azzal szállítson a rendőrség udvarára. Ott ponyvás teherautóra zsúfoltak 30-35 embert csomagjaikkal együtt. A délelőtti munkám hiábavalónak bizonyult. A megpakolt zsákot egy rendőr lehúzta az autóról, hogy több ember férjen fel. Délután 4 órakor már Tornyosnémeti határában ültünk az árok szélén, mellettünk minden vagyunk két bőröndben és két zsákban. Bármikor visszaemlékezem 32 éve elhunyt édesanyámra, csak az akkori tekintete jelenik meg előttem. Nem sírt, nem hagyta el magát, hatalmas lelki erővel a nővéremet és engem nyugtatott; de a szeme tükrözte mindazt, amit érzett, ami lejátszódott benne. Ekkor fejeződött be gyermekkorom. 12 évesen, 10 óra alatt felnőtté váltam, aki tudta, hogy anyjának két gyermekén kívül senkije, semmije sincsen.

Sokáig ültünk kábultan az árok szélén. A ponyvás autók visszafordultak az utolsó szállítmányért. Nem tudom, hány teherautó, hányszor fordult aznap, hány embert raktak le az országút szélén. Nagyon sokan voltunk. Azt viszont tudom, hogy Tornyosnémeti és Hidasnémeti lakossága emberségből jelesre vizsgázott aznap. Tudtommal a kitoloncoltak közül éjszakára senkit sem hagytak fedél nélkül.

Minket is megsegített a jó Isten. Édesanyámat felismerte egy vasutas, aki még 1938 előtt igen jó kapcsolatban volt édesapámmal. Segítséget hozott, magukhoz vittek minket. Tornyosnémetiben két hónapot töltöttünk el a minket befogadó, jólelkű vasutas családnál. Ez idő alatt édesanyám egy segítővel hetente kétszer visszazökött Kassára, az otthagyt dolgainkból „csempészte” át a határon, amit tudott. A magyar határőrök szemet hunytak. Olyan is akadt, aki megmondta, mikor van ő szolgálatban, akkor menjenek. Mire teljesen rendbe jött a lábam, 1945 júniusában egy szekérszéknyi „visszalopott motyóval”, mi hárman kerékpárral – amelyeket édesanyám szintén áthozott – , elindultunk az akkor már Vissen élő anyai nagyanyámhoz. Ott éltünk két hónapig. Augusztus végén kölcsönkapott bútorokkal, hiányos felszereléssel Sárospatakra költöztünk nagyanyám egyik házába, hogy nővéremmel másfél évi kiesés után folytathassuk tanulmányainkat. Jelenleg is abban a házban élek. Néha úgy érzem: az életem Patakon kezdődött, ezért szinte szülőföldemnek tekintem, és ami előtte volt, az csak lidérces álom.

Itt Sárospatakon 1945-ben sok felvidéki és kárpátaljai telepedett le, néhány erdélyi is. Ezek zöme középosztálybeli, értelmiségi család volt: lelkészek, pedagógusok, tisztviselők stb. Többségük idővel tovább ment innen, az ittmaradtak nevét már csak a temetők sírkövei őrzik, leszármazottaik is elköltöztek.

A Református Gimnáziumban együttérző szeretettel fogadtak minket és sorstársainkat. Nem tudom, hányan voltunk, de minden osztályba jutott legalább két-három kitelepített tanuló, az osztályfőnököm is Érsekújvárról kiutasított tanár volt.

1946-tól rövid ideig nyugodt életünk lett. Édesapám munkát kapott a sátoraljaújhelyi vámhivatalban. (1949-ben onnan is elbocsátották.) 1946 tavaszán sikerült elintéznie, hogy megkapjuk a Kassán maradt ingóságunkat. A Hutákból szlovákok (tótok) települtek át. Az őket szállító vagonok üresen jöttek vissza, egy ilyenben érkezett meg mindaz, amiket visszaadtak az azokat megőrző családok. Sajnos nem kaptunk vissza mindent, de így is hálásaknak kellett lennünk.

Most visszaemlékezve életutam több mint nyolc évtizedére, megállapíthatom, hogy ami rossz volt, az leírhatatlanul rossz volt, de Istennek legyen hála, több volt a szép, több volt a jó. A nehézségeket, a kudarcokat, a társadalmi rendszer nyomását érettebb fejjel könnyebben viseltem. A drága szüleimtől örökölt hit, lelki-erő és optimizmus mindig mindenben zökkenőmentesen átsegített, és átsegít jelenleg is. A lelki sebeket padig befedi a lelki béke.

Bilkay Rúth Sárospatak élő nyugalmazott tanár (Helyi Krónika XXII. évf. 2015/05)

A Rongyos Gárda hét pontja

101 év telt el azóta, hogy a híres Héjjas-nyárfa alatt egy megalázott és kiemmizett, az első világháború vesztes oldalán harcoló, kivéreztetett ország nap-szamosai, öreg gazdái, munkásai, diákjai összegyűltek, mert érezték, ha minden változatlanul megy tovább, Magyarország meg fog szűnni létezni. Ekkor már tombolt a Tanácsköztársaság, féktelen terrort szabadított az amúgy is gyengélkedő országra. Prónay Pál, Héjjas Iván és a többi rongyos gárdista küzdelmét, harcait ismerjük. A Rongyosoknak köszönhetjük, hogy Sopron és közvetlen környéke megmaradt magyarnak.

1. Magyarország a magyaroké. Magyarország határai nem a maiak, hanem a háború előttié. Ezekért és magyar fajunkért készek vagyunk bármelyik pillanatban életünket adni. 2. Harcolunk a nemzetközi, országvesztő vörös uralom ellen. Harcolunk az istentelen és hazátlan rombolók ellen, de a feudális születési előjogok ellen is egyaránt. 3. A pacifizmus csak álmodozás – amennyi a fegyvered – annyi az országod és a kenyered. 4. A földbirtokegység legnagyobb határát a mezőgazdasági termelési eszközök fejlettsége határozza meg. Az ezen felüli birtokra földreformot követelünk, a négy évig becsülettel vérét áldozó nincstelen parasztságunk javára, - az egyetemes magyar népszaporulat és népjólét érdekében. 5. A bank és ipartőke kérdéseiben a döntő szó az államé legyen a nép érdekében – és ne fordítva. 6. A munkaadó és munkás harcában álljon az államhatalom igazságos védőként a munkás mellé. 7. A magyar élet minden síkján magyarok legyenek a vezetők. (internetről)

RADOSTYÁNI HÍREK, HIRDETÉSEK

Május 13-án áldozócsütörtökön 10 órakor tartunk istentiszteletet a templomban.

Május 16-án 4 ifjú testvérünk készül konfirmációi fogadalomtételre a 10 órakor kezdődő istentiszteleten.

Pünkösd I. napján 10 órakor ünnepi istentisztelet lesz, az Úr szent asztalát megterítjük, a konfirmandusok ekkor vesznek először úrvacsorát. Az ünnepet megelőzően csütörtök, péntek és szombat este 7 órai kezdettel bűnbánati istentiszteleteket tartunk a templomban.

Februári lapszámunk óta március 16-án eltemettük özvegy Balogh Barnabásné Ádám Jolán 84 évet élt, április 16-án Sajószentpéteren özvegy idős Vígh Istvánné Herczeg Erzsébet 78 évet élt testvéreinket. Mennyei Atyánk vigasztaló szent kegyelmével gyógyítsa a gyászolók fájdalmát!

Ebben az esztendőben Isten dicsőségére a következő adományok érkeztek a radostyáni egyházban: Deák Ferenc 3.000.-, Balogh Zsuzsánna 5.000.-, Sarkadi István presbiter 15.000.-, néhai özvegy idős Vígh Istvánné családja 10.000.-. Összesen: 33.000.- forint.

Műemlék templomunk falkutatása hamarosan elkezdődik. Szakember fogja megvizsgálni, felderíteni és dokumentálni a falban lévő középkori építészeti elemeket, hogy a jövőben ezek láthatóvá válva hirdessék az elmúlt századok megmaradt emlékeit, a templomépítés periódusait.

RADOSTYÁNI SION

A Radostyáni Református
Egyházközség Lapja

Szerkesztő és kiadó:
Várady Zsolt lelkipásztor
HUNGARIA-3776 RADOSTYÁN

Kossuth L. utca 2-4. szám
Villámposta: radostyan@gmail.com

Telefon: +36/48/424-570
+36/30/6392903

Honlapcímünk a világhálón:
www.radostyan.ref.hu

Megjelenik igény szerint,
évente legalább egyszer.

Adomány az újságra
példányonként 50 forint.
Lapunknak szánt írásait,
észrevételeiket
a fenti címre kérjük.
XXIX. évfolyam 2. szám
(70. szám) 2021. május

„MERT AZ Ő ANGYALAINAK
PARANCSOL FELŐLED, HOGY ŐRIZ-
ZENEK TÉGED MINDEN ÚTADBAN.”

XCI. zsoltár 11. vers